

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол _____ № _____

Голова вченої ради

академік НАМН України професор

_____ Ю.В. Вороненко

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ЛАПАРОСКОПІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НЕВІДКЛАДНІЙ ХІРУРГІЇ»**

Тривалість навчання 0,5 місяця (78 год.)

Кафедра хірургії та судинної хірургії

ПОГОДЖЕНО

Рішення вченої ради

хірургічного факультету

Протокол _____ № _____

Голова вченої ради хірургічного факультету

доцент _____ Шуба В.Й.

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

1. Саволюк Сергій Іванович – завідувач кафедри хірургії та судинної хірургії, д.мед.н., професор
2. Гвоздяк Микола Миколайович – доцент кафедри хірургії та судинної хірургії, к.мед. н., доцент
3. Лисенко Віктор Миколайович – доцент кафедри хірургії та судинної хірургії, к.мед. н., доцент
4. Крестянов Микола Юхимович – асистент кафедри хірургії та судинної хірургії, к. мед. н.
5. Ходос Валентин Андрійович – доцент кафедри хірургії та судинної хірургії, д.мед. н.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Лапароскопічні технології в невідкладній хірургії» призначена для підвищення кваліфікації лікарів: лікар-хірург, лікар-хірург-онколог, лікар-хірург-проктолог.

Цикл проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НМАПО імені П.Л. Шупика з урахуванням вимог постанови Кабміну від 28.03.2018 № 302 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабміну від 21.08.2019 № 800, наказу МОЗ України від 22.02.2019 № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів», зареєстрованого в Мін'юсті 25.03.2019 за № 293/33264, та інших нормативних документів, що регламентують підготовку фахівців галузі знань «Охорона здоров'я» на післядипломному етапі.

Мета циклу – удосконалення теоретичних знань та практичної підготовки, формування, оновлення, поглиблення ключових професійних компетентностей, а також отримання нових актуальних знань застосування технологій лапароскопічної хірургії у невідкладній абдомінальній хірургії, що передбачає детальний розгляд сучасних принципів та оволодіння практичними навичками для ефективного лікування хворих з ургентною хірургічною патологією, що потребує оперативного втручання, які є необхідними для професійної діяльності слухачів відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я, ознайомлення з новітніми досягненнями в галузі тощо.

Цикл тематичного удосконалення передбачає розгляд техніки та освоєння навичок хірургічного лікування пацієнтів з ургентною хірургічною патологією із застосуванням сучасних методів малоінвазивних втручань у контексті невідкладної хірургії. Отримані знання та навички можуть бути широко

застосовані для лікування невідкладних хірургічних захворювань та їх ускладнень.

Програма охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних знань, вмінь і навичок, необхідних для лікаря-хірурга, лікаря-хірурга-онколога, лікаря-хірурга-проктолога, для належного здійснення професійної діяльності.

Програма містить 5 розділів та 19 тем які у повній мірі розкривають принципи лапароскопічних технологій у невідкладній хірургії.

За додатковими програмами включено: 1 розділ з питаннями імунoproфілактики.

У навчальному плані циклу зазначено контингент слухачів, тривалість їх навчання, розподіл годин, відведених на вивчення розділів навчальної програми. У разі необхідності, враховуючи базовий рівень знань слухачів, кафедра може вносити корективи та доповнення до навчальних годин, які регламентовані навчальними планами, в межах 15 % від загального обсягу часу.

Навчальний план та програма циклу тематичного удосконалення доповнені переліком питань до заліку, переліком практичних навичок, списком рекомендованих джерел.

Для виконання цієї програми під час навчання передбачено такі види навчальних занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарських занять, а також самостійну роботу слухачів.

Проміжний контроль знань здійснюється за рахунок годин, передбачених на семінарські заняття.

Для визначення рівня засвоєння програми циклу тематичного удосконалення з терміном навчання 0,5 місяця (78 годин) передбачено підсумковий залік (2 години).

Слухачам, які виконали програму і успішно склали залік, видається посвідчення про проходження циклу встановленого зразка.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ЛАПАРОСКОПІЧНІ ТЕХНОЛОГІЙ В НЕВІДКЛАДНІЙ ХІРУРГІЇ»

Тривалість: 0,5 міс. (78 год.)

Контингент слухачів: лікар-хірург, лікар-хірург-онколог, лікар-хірург-проктолог.

Код	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Семинарські заняття	Практичні заняття	Разом
1.	Ендовідеолапароскопічне обладнання	2	2	4	8
2.	Основи лапароскопічної діагностики та оперативної техніки	2	2	8	12
3.	Ендовідеохірургія основних невідкладних патологічних станів органів черевної порожнини	4	4	38	46
4.	Ендовідеохірургія поранень і травм живота	2	2	4	8
	Залік		2	-	2
Додаткові програми:					
5.	Питання імунопрофілактики		2		2
	РАЗОМ З ДОДАТКОВИМИ ПРОГРАМАМИ	10	14	54	78

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ЛАПАРОСКОПІЧНІ ТЕХНОЛОГІЙ В НЕВІДКЛАДНІЙ ХІРУРГІЇ»

Код	Назва курсів, розділів
1.	Ендовідеолапароскопічне обладнання
2.	Основи лапароскопічної діагностики та оперативної техніки
2.1	Історія лапароскопії. Відмінності від "відкритих" оперативних втручань. Переваги, недоліки.
2.2	Лапароскопічна апаратура та інструментарій.
2.3	Пневмоперитонеум, методи його накладення, введення троакарів.
2.4	Маніпуляції лапароскопічними інструментами.
2.5	Діагностична лапароскопія.
2.6	Практичне заняття. Відпрацювання мануальних навичок роботи з лапароскопічними інструментами.
3.	Ендовідеохірургія основних невідкладних патологічних станів органів черевної порожнини
3.1	Гострий апендицит
3.2	Гострий холецистит
3.3	Лапароскопічні втручання на жовчних протоках.
3.4	Гострий панкреатит
3.5	Перфоративні гастродуоденальні виразки
3.6	Гостра кишкова непрохідність
3.7	Лапароскопічна спленектомія
3.8	Лапароскопічна геміколонектомія. Показання. Протипоказання. Техніка виконання.
3.9	Апоплексія яєчників
3.10	Позаматкова вагітність
3.11	Піосальпінкс
4.	Ендовідеохірургія поранень і травм живота
4.1	Покази і протипокази до використання лапароскопічної техніки при пораненнях і травмах живота
4.2	Застосування лапароскопічної техніки при пораненнях і травмах живота
	Додаткова програма
5	Питання імунопрофілактики

**ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО
УДОСКОНАЛЕННЯ
«ЛАПАРОСКОПІЧНІ ТЕХНОЛОГІЙ В НЕВІДКЛАДНІЙ ХІРУРГІЇ»**

№ з/п	Назва практичної навички
1	Основи підготовки лапароскопічної апаратури до операції.
2	Накладення пневмоперитонеуму за допомогою голки Вереша.
3	Накладення пневмоперитонеуму за допомогою троакару Хассона.
4	Маніпуляції лапароскопічними затискачами.
5	Розділення тканин за допомогою ножиць та електрокоагуляції.
6	Зав'язування інтракорпоральних вузлів.
7	Зав'язування екстракорпоральних вузлів.
8	Накладення швів за допомогою лапароскопічних інструментів.
9	Огляд черевної порожнини за допомогою лапароскопу.
10	Маніпуляції лапароскопічними затискачами, ножицями та коагуляцією.
11	Лапароскопічна холецистектомія.
12	Лапароскопічна апендектомія.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ
ДЛЯ ЦИКЛУТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ЛАПАРОСКОПІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НЕВІДКЛАДНІЙ ХІРУРГІЇ»**

1. Історія розвитку лапароскопії. Переваги, недоліки, відмінності від “відкритих” оперативних втручань.
2. Техніка виконання лапароскопічної холецистектомії при гострому холециститі.
3. Показання та протипоказання до лапароскопічної апендектомії.
4. Переваги, недоліки, відмінності лапароскопічних від “відкритих” оперативних втручань.
5. Лапароскопічна апаратура та інструментарій: оптичні системи, відеокамери, монітори. Способи стерилізації.
6. Лапароскопічна апаратура та інструментарій: інсуфлятори, аспіратори-іригатори, апаратура для коагуляції та розсічення тканин.
7. Введення троакарів при лапароскопічних операціях, техніка, ускладнення.
8. Лапароскопічні інструменти та особливості роботи ними.
9. Методи з'єднання тканин і лігування судин в лапароскопії.
10. Методи накладення пневмоперитонеуму за допомогою голки Вереша та по методу Хассона.
11. Показання і протипоказання до діагностичної лапароскопії.
12. Техніка виконання діагностичної лапароскопії.
13. Лапароскопічні втручання при перфоративних виразках шлунка та дванадцятипалої кишки.
14. Техніка виконання лапароскопічної холецистектомії при гострому холециститі.
15. Види пошкодження жовчних протоків при лапароскопічній холецистектомії.
16. Конверсія при лапароскопічній холецистектомії, показання, техніка виконання.

17. Показання і техніка пункції жовчного міхура при лапароскопічній холецистектомії.
18. Післяопераційні ускладнення після лапароскопічної холецистектомії.
19. Лапароскопічні операції при перфоративній виразці шлунку
20. Лапароскопічні інструменти та особливості маніпулювання ними.
21. Інтраопераційні ускладнення при лапароскопічній холецистектомії.
22. Методи інтраопераційної зупинки кровотечі при лапароскопічній холецистектомії.
23. Показання і протипоказання до лапароскопічної холецистектомії.
24. Хірургічна анатомія товстої кишки
25. Гострий панкреатит. Класифікація. Діагностико-лікувальна тактика.
26. Методи з'єднання тканин і лігування судин в лапароскопії.
27. Гострий панкреатит: класифікація, діагностико-лікувальна тактика

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Місце лапароскопічних операцій в ургентній абдомінальній хірургії / М.І. Тутченко, О.А. Ткаченко, Б.І. Слонецький, Г.Г. Роцін [та ін.]: матер. XXIV з'їзду України. // Клін. хір. (спец. вип.). – 2018. – С. 308-309.
2. Современные аспекты хирургического лечения перфоративных язв двенадцатиперстной кишки с учетом степени тяжести перитонита / Ю.В. Товбин, И.Н. Ангеловский, В.В. Солдусова, Ю.Л. Писаренко [и др.]: матер. XXIV з'їзду України // Клін. хір. (спец. вип.). – 2018. – С. 307-308.
3. Сивожелізов А.В. Відеолапароскопія в лікуванні гострого апендициту при ретроперитонеальному розташуванні червоподібного відростка / А.В. Сивожелізов, Д.О. Смецков, П.В. Свірепо: матер. XXIV з'їзду України // Клін. хір. (спец. вип.). – 2018. – С. 306-307.
4. Особливості лапароскопічної холецистектомії при гострому холециститі / А.В. Кебкало, З.З. Парацій, Ю.Б. Мінін, Б.Г.Бондарчук: матер. XXIV з'їзду України // Клін. хір. (спец. вип.). – 2018. – С. 295-296.
5. Лапароскопічні санації черевної порожнини при розлитому гнійному перитоніті / А.І. Лобак, А.М. Фомін, В.Б. Грінгауз [и др.] // Збірник тез IV Міжнародного конгресу з ендоскопічної хірургії. - Москва, 2000. - С. 163-164.
6. Ефективність лапароскопічних санацій черевної порожнини при гострому розлитому перитоніті / І.С. Малков, Р.Ш. Шаймарданов, В.Н. Бірятьцев [и др.] // Матеріали 4-го Московського Міжнародного конгресу з ендоскопічної хірургії. - Москва, 2000. - С. 178-179.
7. Cost-minimization analysis in a blind randomized trial on small-incision versus laparoscopic cholecystectomy from a societal perspective: sick leave outweighs efforts in hospital savings / Keus F. et al. // *Trials*. – 2009. – Vol. 10, N 80. – P. 80. [Electronic resource]. url: <http://www.trialsjournal.com/content/10/1/80> [12 May 2012].

Допоміжна література:

1. Луцевич О.Е. Перший досвід лапароскопічного лікування гострого апендициту з використанням зшивачів / О.Е. Луцевич // Відновлювальна і реконструктивна хірургія. - Москва, 1992. - вип. 2. - С. 26-28.
2. Луцевич О.Е. Діагностична та оперативна лапароскопія при захворюваннях і пошкодженнях органів черевної порожнини: автореф. дис. на здобуття наук. ступенів доктора мед. наук: спец. 14.00.27 «Хірургія» / О.Е. Луцевич. - М., 1993. - 55 с.
3. Динамічна лапароскопія - можливості і перспективи / В.В. Майнугін, Ю.П. Губов, І.А. Березняк [и др.] // Збірник тез «Лапароскопічні операції у дітей». - Ярославль, 1996. - С. 15.
4. Березов Ю.Є. Невідкладна лапароскопія в найближчому післяопераційному періоді / Ю.Є. Березів, Г.І. Пермінова // 4-а Всеросійська науково-практична конференція хірургів. Тези доповідей. - Саратов, 1980. - С. 23-24.
5. Буянов В.М. Лікувальна лапароскопія при гострому перитоніті / В.М. Буянов // Матеріали до 6-му Всеросійському з'їзду хірургів. - Воронеж, 1983. - С. 10-11.
6. Буянов В.М. Методика контрольної динамічної лапароскопії / В.М. Буянов, Г.І. Пермінова, С.А. Кома, В.В. Сиротинский // Клиническая хирургия. - 1984. - № 1. - С. 66-68.
7. Буянов В.М. Планова післяопераційна відеолапароскопія в комплексному лікуванні поширеного перитоніту. / В.М. Буянов, Г.В. Родоман, Л.А. Лаберко // Матеріали II Конгресу Асоціації хірургів ім. Пирогова. - 1998. - С. 15-17.
8. Програмована санаційна відеолапароскопія при поширеному перитоніті / В.М. Буянов, Г.В. Родоман, Л.А. Лаберко [и др.] // Ендоскоп. хірургія. - 1999. - № 1. - Р. 13-15.
9. Галлінгер Ю.І. Одномоментна лапароскопічна холецистектомія і апендектомія / Ю.І. Галлінгер, А.Д. Тимошин, А.К. Цацаніді // Клиническая хирургия. - 1992. - №2. - С. 51-53.

10. Застосування лапароскопії у дітей / Ю.П. Губов, В.В. Майнугін, І.А. Березняк [и др.] // Збірник тез «Лапароскопічні операції у дітей». - Ярославль, 1996. - С.